

URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PATENT

– jedna z form ochrony własności intelektualnej –

dr Dagmara Jarzyńska

ekspert

Departament Badań Patentowych

Warszawa, 14 kwietnia 2020 r.

PRAWO WYŁĄCZNE

Przez uzyskanie patentu (*wynalazek*), prawa ochronnego (*wzór użytkowy, znak towarowy*), albo prawa z rejestracji (*wzór przemysłowy, topografia układu scalonego*) nabywa się prawo wyłącznego korzystania z przedmiotu ochrony w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

KORZYŚCI Z UZYSKANIA PRAWA WYŁĄCZNEGO

Uzyskanie monopolu na korzystanie z rozwiązania innowacyjnego: we własnym zakresie, poprzez zbycie prawa lub udzielenie licencji.

Zgłoszenie innowacji do ochrony może powstrzymać konkurentów przed eksploataowaniem zastrzeżanego, chociaż jeszcze nie chronionego obszaru.

Możliwość wykorzystania efektu synergicznego poprzez ochronę na różnych polach (np. patenty na podzespoły) lub skojarzenie różnych rodzajów ochrony.

Zwiększenie wartości przedsiębiorstwa o wartość chronionej własności intelektualnej, dywersyfikacja majątku.

WYNALAZEK

Art. 24. Patenty są udzielane - bez względu na dziedzinę techniki - na wynalazki, które są nowe, posiadają poziom wynalazczy i nadają się do przemysłowego stosowania.

„Wynalazkiem jest rozwiązanie problemu przy posłużeniu się zdatnymi do opanowania siłami przyrody dla osiągnięcia przyczynowo przewidywalnego rezultatu leżącego poza sferą intelektualnego oddziaływania człowieka”.

orzeczenie WSA sygn. akt WSA 6 II SA 3937/02 oraz VI SA/Wa 1163/05

KATEGORIE WYNAŁAZKÓW

- ▶ **wytwór zdeterminowany przestrzennie**
(urządzenie, układ, wyrób, zestaw, zespół...)
cechy konstrukcyjne, budowa, powiązania w układzie
- ▶ **wytwór niezdeterminowany przestrzennie (wytwór bezpostaciowy)**
(związek chemiczny, kompozycja, mieszanina...)
składniki, ilości, budowa (związek chem.), parametry
- ▶ **sposób**
sekwencja czynności, cechy funkcjonalne
- ▶ **zastosowanie**
w czym (→wytwór), do czego (→sposób)

PRZESŁANKI ZDOLNOŚCI PATENTOWEJ

Art. 25 ust. 1. Wynalazek uważa się za nowy, jeśli nie jest on częścią stanu techniki.

ust. 2. Przez stan techniki rozumie się wszystko to, co przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania patentu, zostało udostępnione do wiadomości powszechnej w formie pisemnego lub ustnego opisu, przez stosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób.

Art. 26 ust. 1. Wynalazek uważa się za posiadający poziom wynalazczy, jeżeli wynalazek ten nie wynika dla znawcy, w sposób oczywisty, ze stanu techniki.

Art. 27 Wynalazek uważany jest za nadający się do przemysłowego stosowania, jeżeli według wynalazku może być uzyskiwany wytwór lub wykorzystywany sposób, w rozumieniu technicznym, w jakiegokolwiek działalności przemysłowej, nie wykluczając rolnictwa.

Art. 33 ust. 3 Zastrzeżenia patentowe [...] powinny być w całości poparte opisem wynalazku i określać w sposób zwięzły, lecz jednoznaczny, przez podanie cech technicznych rozwiązania, zastrzegany wynalazek oraz zakres żądanej ochrony patentowej. [...]

ust. 3¹. Każde zastrzeżenie powinno być ujęte jasno, w jednym zdaniu lub równoważniku zdania.

ROZWIĄZANIA, KTÓRE NIE SĄ WYNAŁAZKAMI

Art. 28. Za wynalazki, w rozumieniu art. 24, nie uważa się w szczególności:

- 1) odkryć, teorii naukowych i metod matematycznych;
- 2) wytworów o charakterze jedynie estetycznym;
- 3) schematów, zasad i metod przeprowadzania procesów myślowych, rozgrywania gier lub prowadzenia działalności gospodarczej
- 4¹) Wytworów lub sposobów, których:
  - a) możliwość wykorzystania nie może być wykazana lub
  - b) wykorzystanie nie przyniesie rezultatu spodziewanego przez zgłaszającego - w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad nauki;
- 5) programów do komputerowych
- 6) przedstawienia informacji

WYNAŁAZKI WYŁĄCZONE Z PATENTOWANIA

Art. 29 ust.1 Patentów nie udziela się na:

- 1) wynalazki, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami [...];
- 2) odmiany roślin lub rasy zwierząt oraz czysto biologiczne sposoby hodowli roślin lub zwierząt, a także wytwory uzyskiwane takimi sposobami [...];
- 3) sposoby leczenia ludzi i zwierząt metodami chirurgicznymi lub terapeutycznymi oraz sposoby diagnostyki stosowane na ludziach lub zwierzętach [...]

ZGŁOSZENIE WYNAŁAZKU DO UPRP

Wynalazek:

- ▶ jest rozwiązaniem problemu technicznego
- ▶ jest nowy
- ▶ ma poziom wynalazczy
- ▶ nadaje się do przemysłowego stosowania
- ▶ nie jest wykluczony z patentowania
- ▶ został dostatecznie ujawniony
- ▶ zakres żądanej ochrony został określony w zastrzeżeniach patentowych

Wiedza o wynalazku staje się własnością publiczną

ZGŁOSZENIE WYNAŁAZKU DO UPRP

Art. 31 ust. 1 Zgłoszenie wynalazku w celu uzyskania patentu powinno obejmować:

- 1) podanie [...];
- 2) opis wynalazku ujawniający jego istotę;
- 3) zastrzeżenie lub zastrzeżenia patentowe;
- 4) skrót opisu.

ust.2 Zgłoszenie wynalazku [...] powinno także zawierać rysunki, jeżeli są one niezbędne do zrozumienia wynalazku.

ZGŁOSZENIE WYNAŁAZKU DO UPRP

Opis przedstawia

wkład, jaki wynalazek wnosi do techniki, wzbogacając stan techniki o nowe dokonanie.

Opis zapewnia

pełne ujawnienie wynalazku, pełniąc jednocześnie rolę informacyjno-edukacyjną.

Opis stanowi

oparcie dla zastrzeżeń patentowych i umożliwia dokonanie jednoznacznej ich interpretacji.

ZGŁOSZENIE WYNAŁAZKU DO UPRP

Art. 33. ust.3 Zastrzeżenia patentowe [...] powinny być w całości poparte opisem wynalazku i określać w sposób zwięzły, lecz jednoznaczny, przez podanie cech technicznych rozwiązania, zastrzegany wynalazek oraz zakres żądanej ochrony patentowej. [...]

ust. 3¹ Każde zastrzeżenie powinno być ujęte jasno, w jednym zdaniu lub równoważniku zdania.

Zastrzeżenia patentowe:

określają zakres żądanej ochrony

wiążą ze sobą różne kategorie wynalazków (jednolitość zgłoszenia)

wskazują na korzystne warianty i rozwiązania szczegółowe

ZGŁOSZENIE WYNAŁAZKU DO UPRP

- ▶ Badanie formalno-prawne (DZ).
- ▶ Przygotowanie sprawozdania o stanie techniki lub pisma o przyczynach uniemożliwiających wykonanie badania (w całości lub częściowo) i przekazanie zgłaszającemu (DP).
- ▶ Ogłoszenie o zgłoszeniu wynalazku w Biuletynie Urzędu Patentowego po 18 miesiącach od daty pierwszeństwa.
- ▶ Osoby trzecie mogą w każdym czasie zgłaszać uwagi o okolicznościach uniemożliwiających udzielenie patentu.
- ▶ Badanie zdolności patentowej wynalazku. Jeżeli wynalazek spełnia ustawowe warunki, wydana zostaje decyzja o udzieleniu patentu, jeśli nie - decyzja o odmowie (DP).

SPRAWOZDANIE O STANIE TECHNIKI

Art. 47. ust.1 Urząd Patentowy sporządza, w terminie dziewięciu miesięcy od daty pierwszeństwa, dla każdego zgłoszenia wynalazku, podlegającego ogłoszeniu, sprawozdanie o stanie techniki obejmujące wykaz publikacji, które będą brane pod uwagę przy ocenie zgłoszonego wynalazku.

SPRAWOZDANIE O STANIE TECHNIKI

- A - dokument określający ogólny stan techniki, który nie jest uważany za posiadający szczególne znaczenie,
- E - dokument stanowiący wcześniejsze zgłoszenie lub patent, ale opublikowany w lub po dacie zgłoszenia,
- L - dokument, który może poddawać w wątpliwość zastrzegane pierwszeństwo(-wa), lub przytoczony w celu ustalenia daty publikacji innego cytowanego dokumentu lub z innego szczególnego powodu,
- O - dokument odnoszący się do ujawnienia ustnego przez zastosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób,
- P - dokument opublikowany przed datą zgłoszenia, ale później niż zastrzegana data pierwszeństwa,
- T - dokument późniejszy, opublikowany po dacie zgłoszenia lub w dacie pierwszeństwa i niebędący w konflikcie ze zgłoszeniem, ale cytowany w celu zrozumienia zasad lub teorii leżących u podstaw wynalazku,
- X - dokument o szczególnym znaczeniu; zastrzegany wynalazek nie może być uważany za nowy lub nie może być uważany za posiadający poziom wynalazczy, jeżeli ten dokument brany jest pod uwagę samodzielnie,
- Y - dokument o szczególnym znaczeniu; zastrzegany wynalazek nie może być uważany za posiadający poziom wynalazczy, jeżeli ten dokument zostanie połączony z jednym lub kilkoma tego typu dokumentami, a takie połączenie będzie oczywiste dla znawcy,
- & - dokument należący do tej samej rodziny patentowej.

SPRAWOZDANIA O STANIE TECHNIKI **NIE SPORZĄDZA SIĘ DLA ZGŁOSZEŃ,** W KTÓRYCH:

- 1) Przedmiot zgłoszenia nie jest uważany za wynalazek w rozumieniu ustawy,
- 2) Przedmiot zgłoszenia nie jest uważany za wzór użytkowy w rozumieniu ustawy,
- 3) Udzielenie patentu jest niedopuszczalne zgodnie z art. 29 ustawy,
- 4) Ze względu na niejednoznaczność opisu, zastrzeżeń, rysunków lub niewystarczające poparcie opisem zastrzeżeń nie jest możliwe sformułowanie jednoznacznej opinii dotyczącej nowości oraz poziomu wynalazczego wynalazku,
- 5) Przedmiot zgłoszenia nie jest ujawniony dostatecznie w stopniu umożliwiającym jego realizację lub nie został określony zakres żądanej ochrony patentowej

Podstawa prawna: § 29 ust. 2 i 2a rozporządzenia w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 102 poz. 1119, z 2005 r. Nr 109 poz. 910 i z 2015 r. poz. 366, z 2016 r. poz. 1840)

PONOWNE SPRAWOZDANIE O STANIE TECHNIKI

- ▶ Jeśli sprawozdanie nie zostało wykonane (np. z dokumentacji zgłoszeniowej nie wynika co jest przedmiotem zgłoszenia)
- ▶ Jeśli sprawozdanie zostało wykonane częściowo (np. ze względu na brak dostatecznego określenia przedmiotu zgłoszenia)

Warunkiem ponownego wykonania sprawozdania o stanie techniki jest wprowadzenie zmian do opisu i zastrzeżeń, które eliminują usterki wskazane we wstępnej ocenie dołączonej do pierwotnego sprawozdania.

Jeśli sprawozdanie o stanie techniki zostało wykonane w całości (niezależnie od wskazanych w nim dokumentów tj. X, Y, A...) ponownego sprawozdania o stanie techniki nie wykonuje się.

POPRAWKI WPROWADZANE DO ZGŁOSZENIA

- ▶ Art. 43. ust.1 O zgłoszeniu wynalazku Urząd Patentowy dokonuje ogłoszenia [...] niezwłocznie po upływie 18 miesięcy od daty pierwszeństwa do uzyskania patentu.
Zgłaszający może w okresie dwunastu miesięcy od daty pierwszeństwa złożyć wniosek o dokonanie ogłoszenia w terminie wcześniejszym.
- ▶ Art. 45. ust.1. W okresie poprzedzającym ogłoszenie o zgłoszeniu wynalazku akta dotyczące tego zgłoszenia nie mogą być bez zgody zgłaszającego ujawnione ani udostępnione osobom nieuprawnionym. [...]
- ▶ Art. 37. Do czasu wydania przez Urząd Patentowy decyzji ostatecznej w sprawie udzielenia patentu zgłaszający może wprowadzać uzupełnienia i poprawki do zgłoszenia wynalazku, które nie mogą wykraczać poza to, co zostało ujawnione w dniu dokonania zgłoszenia jako przedmiot rozwiązania w opisie zgłoszeniowym wynalazku obejmującym opis wynalazku, zastrzeżenia patentowe i rysunki

WYNALAZEK a WZÓR UŻYTKOWY

Art. 94 ust.1 Wzorem użytkowym jest **nowe** i nadające się do przemysłowego zastosowania rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu lub budowy przedmiotu o trwałej postaci albo przedmiotu składającego się ze związanych ze sobą funkcjonalnie części o trwałej postaci.

Art. 97 ust. 2 Zgłoszenie wzoru użytkowego zawiera rysunki przedstawiające istotne cechy techniczne wzoru
ust. 3 Zgłoszenie wzoru użytkowego obejmuje tylko jedno rozwiązanie.

Wymóg poziomu wynalazczego nie dotyczy wzorów użytkowych

URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dziękuję za uwagę

dr Dagmara Jarzyńska,
ekspert
Departament Badań Patentowych
Dagmara.Jarzyńska@uprp.gov.pl

Warszawa, 14 kwietnia 2020 r.